

N:o 33.

Af Herr Wallenberg: Om företrädesrätt till lån ur Riksbanken mot säkerhet af svenska Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer.

Vid sistlidne riksdag väckte jag en motion, N:o 37, angående belåningsrätt för svenska Statens och Allmänna hypoteksbankens räntebärande obligationer. Jag upptager ånyo denna viktiga fråga, emedan den alltid kommer att vinna genom att öppet afhandlas inför Riksdagen, ända till dess den blifver löst genom ett Riksdagens beslut, som tillerkänner våra bästa räntebärande obligationer den företrädesrätt vid belåning i statens egen bankinstitution, som de så väl förtjena.

Emot min framställning om belåning i Riksbanken af dylika obligationer har blifvit anfördt, att derigenom skulle Riksbankens ställning äfventyras, och man har uppgifvit att jag föreslagit "ovilkorlig" belåning af dylika obligationer; men sådant var icke förhållandet, ty jag föreslog att fullmäktige skulle ega rättighet att vid dylik belåning fästa tvenne vilkor, det ena att bestämma belåningsvärdet och det andra att bestämma räntefoten. Dessa tvenne vilkor lägga utlåningen helt och hållet i fullmäktiges händer. Det enda, som jag icke velat se bibehållet, var att, vid belåningen i Riksbanken af våra utmärktaste räntebärande obligationer, fullmäktige skulle kunna göra skilnad på låntagare, hvilket ju icke någonsin egt rum vid belåning i Riksbanken af vågförda jerneffekter. Uti Banko-Utskottets betänkande N:o 10 upplyser Utskottet, att fullmäktige anförde: "I Riksbanken belånas mot lägsta gällande ränta och i allmänhet till belåning antagas utan hänsyn till låntagaren" nyssnämnda värdepapper. Häraf framgår, att fullmäktige icke synas vilja binda sig till att belåna Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer utan hänsyn till låntagarens person, och derigenom är förklaradt, att våra bästa värdepapper *i och för sig* icke åtnjuta det anseende vid belåning, de med rätta förtjena.

Jag har emellertid en högre mening om Riksbankens förmåga att stödja och betjena den allmänna rörelsen och den inhemska penningmarknaden. Och

vill jag nu inskränka min framställning dertill, att vid utlåning Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer skola åtnjuta *företräde* framför alla andra samtidigt erbjudna hypotek. Det är detta som äldre bankoreglementen tillerkänt de förnämsta räntebärande papper som då funnos i landet.

Det nya skäl, som jag nu går att andraga, anser jag af ganska stor betydelse ur statsekonomisk synpunkt. Staten och Allmänna hypoteksbanken hafva under nästlidna år genom nya obligationslån ökat landets skuldsättning i främmande länder. Alla hysa väl en liflig önskan att landet må, så fort ske kan, få se dessa obligationer återvända hem. Det bidrager också till dessa obligationers marknadsvärde, om de blifva eftersökta jemväl af svenska köpare. Men till en sådan sträfvan, att i utlandet uppköpa Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer, skulle väsentligen bidraga, om Riksbanken tillerkände dessa obligationer företrädesrätt i sin utlåning. En så stark institution som Riksbanken kunde göra detta utan ringaste olägenhet eller äfventyr för sig sjelf. Sker det icke nu, så kommer det att ega rum framdeles, och då skall man besanna, hvad jag nu tillåtit mig anföra, att åtgärden visat sig medföra att Statens och Allmänna hypoteksbankens räntebärande obligationer derigenom snabbare återvända till hemlandet, och att dessa papper, såsom sig bör, hos oss blifvit de kassapapper, som förminskat begagnandet af den mera kostsamma utvägen att anlita utländska krediter för behovet af en tillfällig kassaförstärkning.

På grund af hvad jag nu anfört tillåter jag mig värdsamt hemställa, det Riksdagen måtte besluta intagandet i bankoreglementet af följande stadganden:

1:o. Uti Riksbankens utlåningsrörelse skola begärda lån mot säkerhet af svenska Statens och Allmänna hypoteksbankens räntebärande obligationer till det lånevärde och den räntefot, som i Riksbanken är gällande, när lånet sökes, åtnjuta företräde framför alla andra samtidigt erbjudna säkerheter.

2:o. Bankofullmäktige skola i allmänna tidningarne tillkännagifva det lånevärde, som fullmäktige bestämt för de olika slagen af svenska Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer. Sådant kungjordt lånevärde är gällande, intill dess beslutad ändring blifvit i allmänna tidningarne offentliggjord.

3:o. Ej må med afseende på låntagaren uti Riksbanken belånas svenska Statens och Allmänna hypoteksbankens obligationer till högre eller lägre belåningsvärde eller räntefot, än som blifvit i allmänna tidningarne kungjordt.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1881.

A. O. Wallenberg.